

תשורה

משמחת הנישואין של

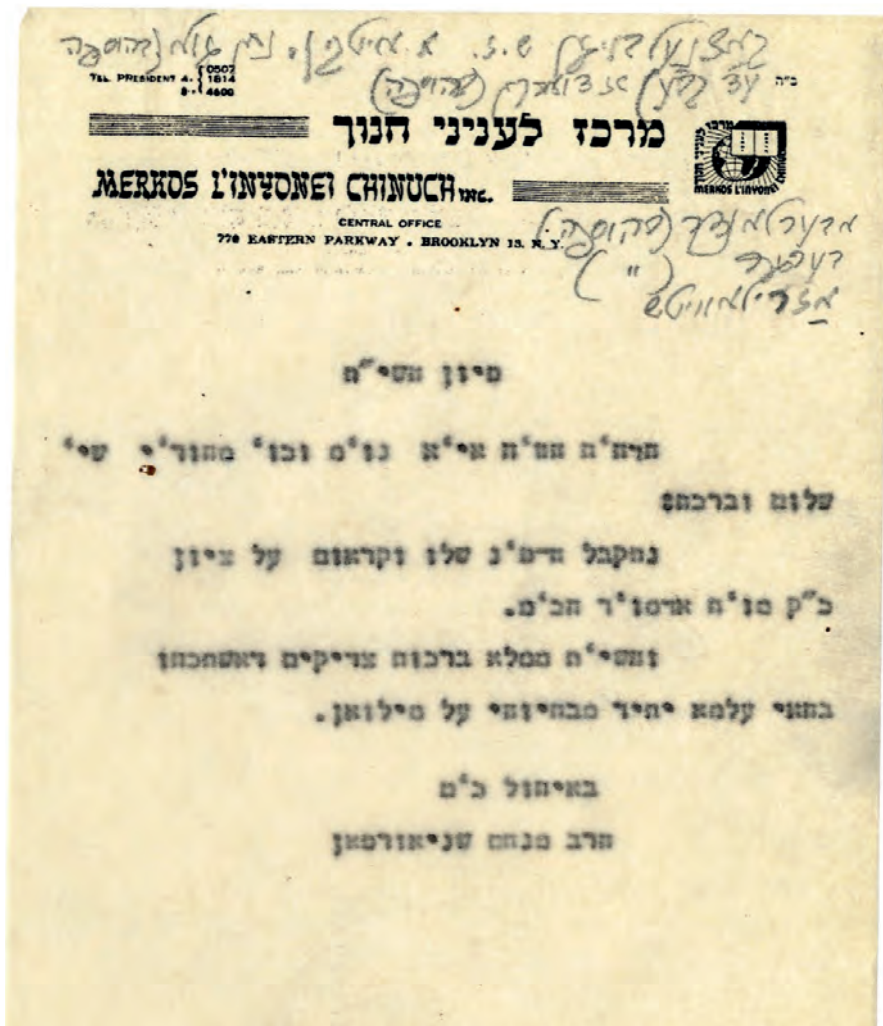
נחמן וחנה שיחיו

אזעל אפצ

*

י"ג טבת תשע"ח

כפר חב"ד

כתי"ק הנ"ל נמצא על איזה בלאנק משנת ה'שי"ת, שם כתב כ"ק אדמו"ר זי"ע כמה שמות, וביניהם גם את השם "אבערלאנדער". לא ברור מה כוונת הרשימה.

ויש לשער שאולי זה קשור לסב החתן הרה"ח ר' מרדכי אהרן חיים ז"ל אבערלאנדער, שבחודש אלול תש"י נכנס אל כ"ק אדמו"ר זי"ע לשאול בעצתו בעניני עסקים.

וסיפר הרמא"ח ז"ל שכ"ק אדמו"ר זי"ע התעניין אז בחמימות יתירה בנעשה אתו בזמן מלחמת העולם השניה, וכששמע שהוא היה בהונגריה באותו זמן, ביקש ממנו לספר על השואה ואיך הוא שרד. ואמר לו הרבה דברי חיזוק.

התודה והברכה

אנו מודים לה' על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן הת' נחמן שי' והכלה המהוללה מ' חנה תחי'.

התודה והברכה לכל קרובי המשפחה, ידידים ומכירים, שהואילו לשמוח אתנו יחדיו ביום שמחת לבבנו, ולברך את הזוג יחיו, ואותנו כולנו, בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

על יסוד הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מוהריי"צ נ"ע, שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר והרבנית הצדקנית זי"ע, מוגשת בזה תשורה מיוחדת לכל המשתתפים בשמחתינו, הכוללת:
(א) לקט מכתבים מכ"ק אדמו"ר זי"ע שנשלחו אל אבי הכלה שליט"א ואל אמה ע"ה, וכן אל הורי אם החתן שליט"א.

(ב) מכתב אל הגאון ר' יוסף ראזין מדווינסק, בעל ספרי 'צפנת פענח', הראגאטשאווער, השופך אור על דמותו החסידית, ואל הקשר של כ"ק אדמו"ר זי"ע אליו.

* * *

יהי-רצון, אשר נזכה תיכף ומיד לקיום היעוד הנבואי "מהרה ישמע... קול חתן וקול כלה", בביאת משיח צדקנו בב"א.

משפחת פורסט
נחלת הר חב"ד, אה"ק

משפחת אבערלאנדער
בודאפעסט, הונגריה

י"ג טבת תשע"ח
כפר חב"ד

פתח דבר

בשנה שאחרי הסתלקות כ"ק אדמו"ר הריי"צ כתב הרבי מכתב לא' החסידים:

"הנה זה מכבר כתבתי שכמה מאנ"ש והמקושרים שי' יכולים למצוא מענה על ספיקות שלהם המתעוררים עתה אם יעיינו במכתבי כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"מ שכתב להם מאז".

זכינו, ובמשך השנים קיבלו אבא שי' ולהבדיל בין חיים לחיים – אמא ע"ה, כמה מכתבים מהרבי עם ברכות והדרכות שונות.

בשנות הבחרות, אבא שי' כתב כמה פעמים שאלות שהתעוררו לו בהקשר לתקופה ההיא, וזכה לקבל מכתבים עם תשובות ברורות.

אחרי הלידה של רבקה, עם קבלת המכתב מהרבי היה הנס הידוע (שיסופר בהמשך), שהוא שגרם להם להתחזק יותר בקשר עם הרבי, ומאז גם החל קשר של מכתבים בין אמא ע"ה עם הרבי.

מאוחר יותר, כשפתחו את 'מכון נאור', כתבה אמא לרבי על כל העניין ושאלה אם נכון שלא להזכיר 'חב"ד', כדי שיתקבל יותר בציבור בלי הגבלות מפלגתיות, ולא קיבלה תשובה. כשניגשה לדבר על זה עם הרב ירוסלבסקי, אמר

שזה אפשרי בתנאי שהחומר יעבור הגהה, אמא בחרה ברבנית ווענטור. כשכתבו שוב לרבי קיבלו תשובה עם ברכה מיוחדת. במשך השנים אמא שלחה דו"ח שנתי מפורט על הפעילות וזכתה כמה פעמים לקבל מענה בכתב או בע"פ (מובא בפנים החוברת).

'מכון נאור' לא הניב רווחים גדולים וזה גרם לקשיים רבים בפרנסה, אמא כתבה כמה וכמה פעמים לרבי בנושא זה וקיבלה הוראות ברורות להמשיך וביתר שאת, וזה נתן להם את הכח להמשיך ולהפיץ יהדות בקרב ילדי ישראל.

גם אחרי ג' תמוז המשיכה לכתוב וקיבלה מכתבים באגרות קודש שראתה בהם תשובות ברורות על השאלות שכתבה, וזה מה שדרבן אותה להמשיך ולפעול על אף הקושי.

יהי רצון שנזכה תיכף ומיד ממש לביאת משיח צדקנו, ויקויים הייעוד 'הקיצו ורננו שוכני עפר' ואמא בתוכם בקרוב ממש.

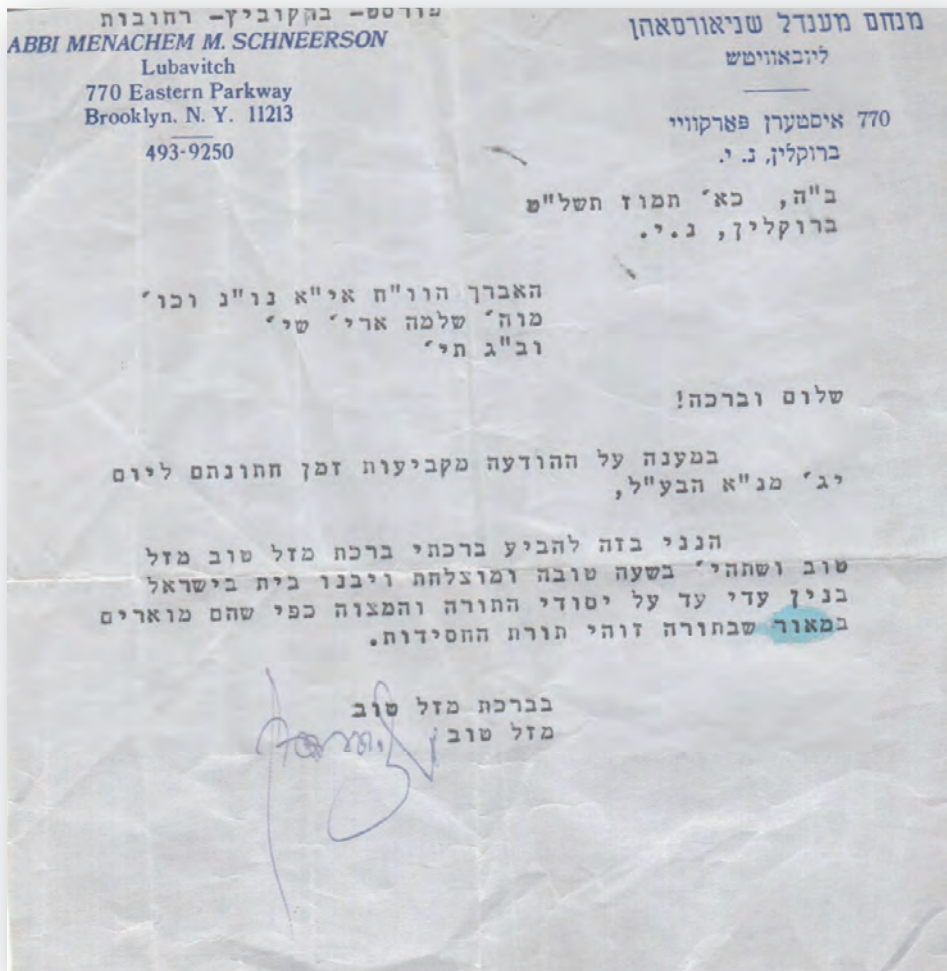
השידוך

בתקופת אייר - סיון תשל"ט, החל הקשר בין אבא לאמא, ההחלטה לסגירת השידוך או ביטולו, היתה תלויה בתשובה של הרבי, אחרי זמן מה כשהמענה הגיע, השידוך נסגר בשעטומ"צ. וזה לשון המענה שהגיע טלפוניית:

**"בטח החליטו שניהם לייסד ביתם על יסודי התורה
והמצוה בחיי היום יום ויהיה בשעה טובה ומוצלחת
אזכיר על הציון".**

החתונה

לאחר קבלת המענה וסגירת השידוך כתבו אבא ואמא לרבי על קביעות זמן החתונה, ועל זה קיבלו מכתב ברכה:

מכתבים לאבא

בסיום שנת הלימודים תשל"ב, התלבט אבא באיזו ישיבה
ללמוד וכתב כמה אפשרויות שחושב עליהם.
ועל זה השיב הרבי במכתב:

בשנת תשל"ג כתב אבא לרבי על מחשבות המבלבלות.
ועל זה קיבל את המכתב:

פורסט - לכיש צפון
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כד' טבת תשל"ג
ברוקלין, נ. י.

האברך שלמה ארי' שי'

שלום וברכה!

במענה למכתבו מנר הד' דחנוכה,

ידועה עצה היעוצה היסח הדעת. ואין הכוונה
לצלחמה עם המחשבה לא טובה אלא להסיה דעת ממנה. ובכדי
להקל את זה - יעסיק את כח המחשבה בענין אחר שאין לו
שייכות כלל לתוכן המחשבה לא טובה. ומה טוב להעסיקו
באותיות של תורה ותפלה. ואם מעט אור דוחה הרבה חשך,
עאכו"כ הרבה אור.

מהנכון לבדוק התפלין שלו - שתהיינה כשירות
כדין.

ובטח שומר הוא השיעור תהלים חדשי, היינו
לאמר שיעור תהלים בכל יום לאחרי תפלת הבקר כפי שנהלק
התהלים לימי החודש, ויסמור עליו מכאן ולהבא ג"כ.

בברכה

בשם כ"ק אדמו"ר שליט"א

מזכיר
ש. א. י. ש.

בשנת תשל"ד כתב אבא מכתב עם שאלה איך צריך להיות היחס
לפסקי הרבנות הראשית בנוגע לנושא מסוים שעמד אז על הפרק.
ועל זה קיבל המכתב:

מכתבים לאמא

בשנת תשד"מ, כשרבקה הייתה בגיל 5 חודשים, חלו אצלה בעיות בגדילה, במשך זמן רב לא עלתה כלל במשקל, מסיבה לא ידועה. באחד הביקורים אצל הרופא, אמר שאם לא תעלה במשקל עד יום ראשון, תאלץ להתאשפז. אמא כתבה לרבי וקיבלו מכתב ברכה ביום שישי, בביקור ביום ראשון רבקה עלתה במשקל 80 גרם ומאז חל עליה ניצרת במצב. אמא תמיד אמרה שזה הנס שקירב אותה לרבי.

אחרי הלידה של ברוריה כתבה אמא מכתב עם הבשורה המשמחת
וקיבלה מהרבי מכתב ברכה:

פורסט - ק.מ.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ביה, ז' תמוז תשמ"ה
ברוקלין, נ.י.

מרת יהודית תי'

ברכה ושלוס

במענה על ההודעה אשר נולדה להם בת למזל
טוב ונקרא שמה בישראל בחירי' תי',

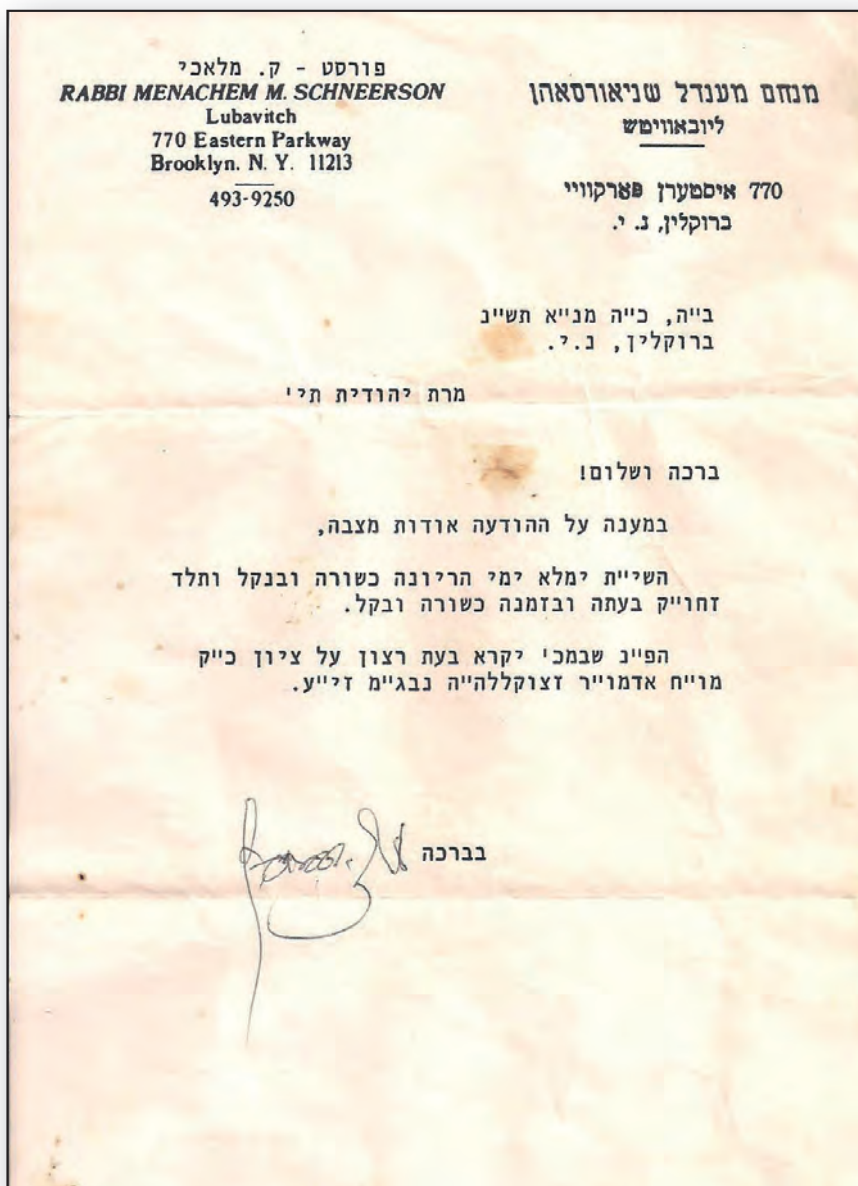
הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלוה לתורה ולחופה
ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

-ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע, אשר
מנהגנו הוא לאמר גם בלידת בת לתורה ולחופה
ולמעשים טובים, עי"פ מרז"ל (ברכות י"ד א) נשים
במאי זכ"יין באקרוי' כו' באתנוי' כו' ונטרין כו'.

בברכת מזל טוב

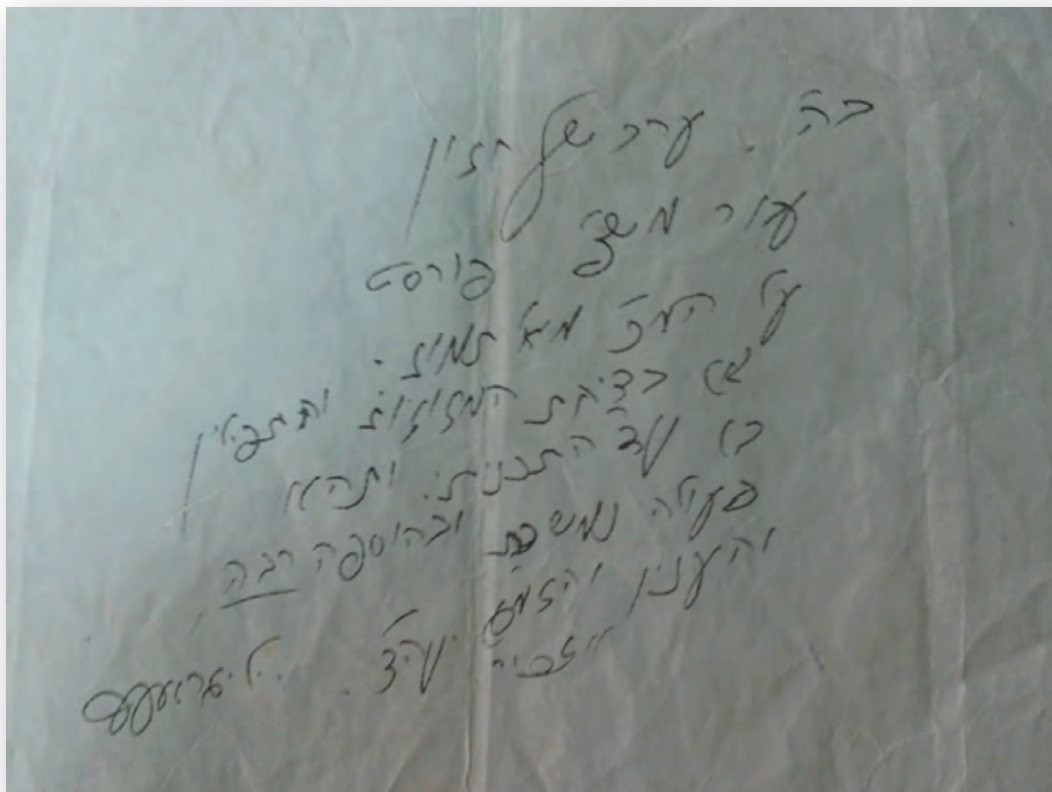
הפי"נ שבמכ"י יקרא בעת רצון על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבגי"מ זי"ע.

בסוף שנת תש"נ, בהריון של לוי, כתבה מכתב לבקשת ברכה
ללידה קלה.
ועל זה קיבלה מכתב:

מכון נאור

בסוף שנת תש"נ נשלחו מכתב ודו"ח מהפעילות של השנה החולפת ובקשת ברכה לשנה הבאה וקיבלו מענה בפקס:
(א) בדיקת המזוזות והתפילין ב) ע"ד התכנית: ותהא פעולה נמשכת ובהוספה רבה והעניין והזמ"ג אזכיר עה"צ.

יום לפני הפעלת התכנית הראשונה בנושא בית המקדש קיבלו
מענה טלפוני:

'אזכיר על הציון'

בסוף שנת תנש"א קיבלו מענה בפקס:
'אזכיר על הציון בשורות טובות'

יש לציין שמענה זה ושלאחריו, התקבלו לאחר כ"ז אדר תשנ"ב
(שהרבי עבר התקף לב)

בסוף שנת תשנ"ב קיבלו מענה:
'ברכה והצלחה'

גם בסוף שנת תשנ"ג קיבלו מענה זהה:
'ברכה והצלחה'

לאזאר ברקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, יז' כסלו ה"ש"כ
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ כו'
הרב משה ש"י

שלום וברכה!

במענה על הודעתו מקשו"ה שלו
עם ב"ג מרו העניא יהודית ת"י בשעה טובה
ומוצלחת,

הנה יה"ר מהש"ה שיהיו בשעה
טובה ומוצלחת זלבנין עדי עד על יסודי התורה
והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה זוהי
תורה החסידות.

בברכת מזל טוב

לאזאר-ברוקלין
RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

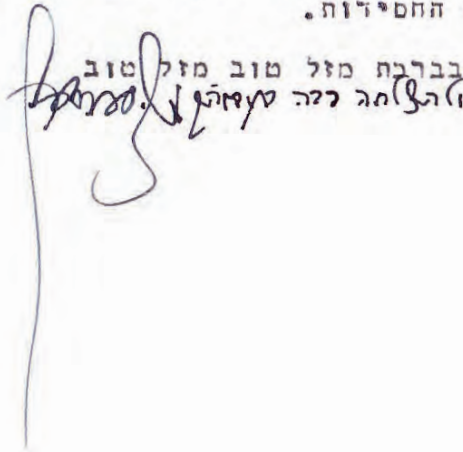
ב"ה, חי' אדר הש"כ
ברוקלין

האברך הו"ח אי"א נו"נ עוסק
בצ"צ זכו' הרב משה שי'
זב"ג חי'

שלום וברכה!

במענה להתודעה מקביעות זמן
החוננים ליום ב', כ"ב אדר הבע"ל,

הנני בזה להביע ברכתי ברכת
מזל טוב מזל טוב ושחתי' בשעה טובה ומוצלחת
ויבנו בית בישראל בנין ערי עד, על יסודי
התורה והמצוה כפי שהם מוארים במאור שבתורה
זוהי תורה החסידות.

בברכת מזל טוב מזל טוב
והצלחה רבה עמיתך

בכתי"ק: ולהצלחה רבה בעבוה"ק

לאזאר-ברוקלין

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליוכאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תש"כ
שנת המאחים להסתלקות
הבעל שם טוב ז"ל.
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ כו'
מו"ה משה שי'

שלום וברכה!

לקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל כל
ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע ברכתי
לו ולכל אשר לו שי', ברכת כחיבה וחתימה טובה
לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

בברכת רצונה דעצוקי

בכתי"ק: בברכת הצלחה בעבודה"ק

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

יחזם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הנוכה, השכ"א
ברוקלין

הרה"ח אי"א נו"נ יוסקי בצ"צ כו' -
מו"ה גרשון מענדל שי'
ומו"ה משה שי'

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלת מכתבם מכ"ג כסלו.

ויהי דאן שיבשרו טוב בתוכנו ובכללות ענינינו, והרי נמצאים אנו
בימי הנוכה ובאנו זה עתה מיום הבשורה וסגולה יט' כסלו, ראש השנה
לדא"ה ולדרכי החסידות.

ובענין זה - הנה ודאי אשר הספיכות בזמן - מורה גם על הספיכות
בענין.

וי"ל (בדרך אפשר עכ"פ), בהקדמ קושיה הידועה ומובאה בכ"מ, דלכאורה
ס"פ ההלכה אשר נזמנה דחוי' באבור, מותר הי' להדליק בברית ביהמ"ק גם
בשמן שנטמא. ואחד החידושים בזה, שהוא להראות חיבתן של ישראל ושל עבודתם
בקדש, אשר בשביל הידור העבודה לתכליתו, אף שגם בלא ההידור עבודה כשרה
היא, הנה הקב"ה עושה גם ומשדר את הטבע - והדליקו ממך השמן שמונת ימים.

- עפ"י מתורץ ג"כ לפה הי' הנט דחנוכה דוקא בשמן המבורה ולא בענין
אחר של ביהמ"ק, ואמילו אה"ל שצ"ל בשמן - הרי יש גם שמן דמנחות.

וע"פ הנ"ל מבואר ג"כ, דכיון שחנסי הי' להראות חיבתן של ישראל הי'
במנורה דוקא, שזהו כל ענינה - עדה שהשכינה בישראל (שבת כב, ב). -
והנה מנס זה נשתלשלה מצות חובה קבועה לכל אחד ואחת ולכל הדורות -
להדליק נרות הנוכה, ובלשון המדרש הידוע, נחבאר ברמב"ן ריש פרשת בהעלותך,
נרות אלו אינן בטלים לעולם.

- ואגב להעיר, אשר עפ"י חבואר ג"כ סיבת הענין בה התייחדה מצות נר
הנוכה מכל המצות - שיש בה מהדרין, ומהדרין מן המהדרין.

והטעם כי כשהדליקו אז החשמונאים הנרות בביהמ"ק ודאי שחלה עליהם
הדרישה להדר בזה - שמה משתלשל בנ"ח הגדר דמהדרין מן המהדרין. -

וע"ד כל האמור הוא גם ב(רמז השמן שבתורה, שהוא) חלק הרזין דרזין
שבה, שנתגלה דוקא בדורות האחרונים, וכמבואר בכ"מ ומהם גם באגה"ק לרבנו
הזקן טי' כו' דדוקא בדורות אלו האחרונים מותר ומצוה לגלות זאת החכמה
וכו'. ריש שואלים בזה, ממג"פ, אם לימוד פנימיות החורה (שמן שבתורה)
מוכרח הוא, הרי גם בדורות הראשונים צריך הי' הלימוד להיות חובה ע"ד
דורות אלו, וע"כ לומר שאין זה אלא לבני עלי' ולאבוייהם לבדם, וכלשוון
אגה"ק שם.

וע"פ הנ"ל גם זה מובן, אשר ענין של הידור ודבני עלי' | חמורה על
חיבתן של ישראל, וכמשל רבנו הזקן, אין שהמלך נותן אבן יקרה שבה חלוי'
כל חשיבות הכתר שלו בשביל כגו יחידו וכו' |, לאחרי הנתיבה - נעשה הענין
חובה וקבע וענין עיקרי | מסובן גם מהמשל, אשר עתה - בזה חלוי' הצלח נפש
כגו יחידו של משה"מ הקב"ה, אשר כניכול אין מלך בלא עת |.

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

ב

וד"פ הסברה האמורה - שובך עוד דנין וחירוץ הקושיא בהנוגע
לחסידות הב"ד ביחוד: את"ל שמוכרח הלימוד בהבנה והסברה, למה לא
החזיקו בדרך זו כל הלמ"רי המש"ט והה"מ, וכידוע החילוקים בזה,
דנהרא כהנא נפשטי' - הרי גם בזה דוגמא האמורה: יש פהרין ויש
מהרין מן המהרין, וק"ל.

ומזה עוד דוגמא והוראה, זכמו שהנהנה דמהרין ומהרין מן
המהרין היו שחיהן לפני טסה דורות, אבל לאחרי זה הנה, בלשון הרב"א,
המנהג משנט במהרין מן המהרין, יד"ז הוא גם בהנוגע ללימוד הורהו
של המש"ט דחלמידין, שאם בדורות שלפניהם הנה כנ"ל נהרא ונהרא נפשטי'
ואלה ואלה דא"ת, הנה לאחרי שראו במוחש שהכונה הגבור דלימוד בהבנה
והסברה דוקא, וכמו שרונה שמה בנוגע לנבלה דחורם - הנה ב"ל המנהג
פשוט ומחפשט ומוסיף והולך שכאו"א ילמוד באופן זה גם פנימיות התורה.

בברכה להנוכה שפה

מכתב 'כללי-פרטי' מימי חנוכה, נדפס ב'אגרות קודש' חלק כ עמ' צ-צב.

לאזאר-מילאנא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ג' אדר תשכ"א
ברוקלין

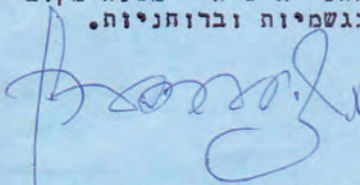
הרה"ח אי"א נו"נ מלאכתו מלאכה
שמים וכו' מזה משה שי'
ויוג' תי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו ע"ד הכנסת לדירה

חדשה,

הנה יה"ר מהשי"ת שיהי' משנה מקום
משנה מזל למובה ולברכה בגשמיות וברוחניות.

בברכה

בהנוגע להתלמיד שי' ■■■ - מפני הטעם
שכותב, לע"ע לא יתערב בזה, כ"א-לאחרי שיהי'
תחת השפעתו איזה חדשים, יתבונן האם עוד יש מקום
לחששו ובהתאם לזה יפעול.

בהנוגע ליחסים שלהם - מובן ופשוט שכל שנראה
לו שזהו למטבת הענינים יכול וטוב שידבר ע"ז,
בתור הצעה וסברא-עם הרה"ח וכו' הרג"מ שי'. כמובן
בהיותם פא"פ לבדם, בכדי שיוכלו לדבר ע"ז פריב'.
וכיון שהנ"ל התחיל ויסד הענינים שם, מכיר את
הבעה"ב זה כמה זמן וכו' לאחרי השקו"ט ביניהם
יסמוך על החלטתו דהרג"מ שי' בזה. ושניהם וכולם יחד
וביחד-יזכו לבנות מרכז חב"ד לכל הסביבה, המטינה
וכו'.

לאזאר-מילאנא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הסליחות, ה'תשכ"א
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ מלאכתו
מלאכת שמים וכו'
מוה' משה שי'

שלום וברכה!

הפ"נ יצא

ולקראת השנה החדשה, הבאה עלינו ועל
כל ישראל לטובה ולברכה, הנני בזה להביע
ברכתי לו ולכל אשר לו, ברכת כתיבה וחתימה
טובה לשנה טובה ומתוקה בגשמיות וברוחניות.

ברכת רצונה או רצונה
ואשר צריך וכו' וכו'
ישראל

בכתי"ק: הפ"נ נתקבל. ולקראת... בברכת הצלחה מופלגה בעבוה"ק ולבשו"ט בפרט ובכלל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

מונחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ה' סיון ה'תשכ"ב
ברוקלין, נ. י.

הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
כו' מו"ה משה שי

שלום וברכה!

לקראת חג השבועות, זמן מתן תורתנו,
הבא עלינו ועל כל ישראל לטובה, הנני בזה
להביע ברכתי

בלשון הרב הוא כ"ק מו"ה אדמו"ר
זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע:
לקבלת התורה בשמחה ובפסימיות.

בברכת החג וחסד חסידים
דגשת לוי יצחק

בכתי"ק: ולמכ' תכופים בבשו"ט

ITALCABLE

Prefisso e Numero • Provenienza • Numero Parole • Data • Ore • Indicazioni eventuali

PER LA RISPOSTA TELEFONATE AL N. 8838

LMS456 MP86 VXD32 BROOKLYN NY 23 24 1205P

LAZAR DEI BARBARIGO 2 MILANO

1610

TELEGRAMMA via Italcable via Italo Radio

Spazio riservato all'estraneità

BEIM LOF LEHAMOISDO S VEHOROIFEI MASKIM YEHEI BIKUROM KAN BECHOIDESH
HASHEVIEE BEHATZLOCHO BEGUR KESIVO VACHASIMO TOJVO MENACHEM SCHEENERSON

Il Governo Italiano e la Società Italcable non assumono alcuna responsabilità in conseguenza del servizio telegrafico
Le tariffe « VIA ITALCABLE » e « VIA ITALO RADIO » sono uguali a quelle delle vie meno costose

MOD. 100/M1-MLT/174 B.

[תאריך החומת של הדואר באיטליה מתאים ל:] כ"ה אלול תשכ"ב
באם לו להמוסדות והרופא מסכים, יהא ביקורם כאן בחודש השביעי
בהצלחה בגו"ר.

כתיבה ותתימה טובה
מנחם שניאורסאהן

בקשר למברק סיפר הרב לאזאר: "יצאנו לשליחות בחשון תשכ"א. לפני הנסיעה קיבלנו הוראה מכ"ק אדמו"ר זי"ע – דבר שגם אחרים באותו זמן קיבלו – שאפשר לבקר בניו יארק אחת לשנתיים, ולא יותר (חוץ לאירועים מיוחדים שאז הוא גם כן אפשר לבוא).

במברקו הרבי התנה את הנסיעה שנקבל אישור מהמוסדות וכן מהרופא (כיון שזוגתי היתה בהריון). הרבי מאד הקפיד שלא ישארו התלמידים בלי מורה, וכן גם שלא יהיה איזה נזק למוסדות מהנסיעה, אחרת העדיף שלא נבוא לבקר".

ואכן כעבור שנתיים, בליל ערב ראש השנה תשכ"ג הגענו לניו יארק. השעה כבר היתה מאוחרת, וביחד עם חותני הרה"ח צבי מאיר ז"ל שטיינמעץ, שבא לקבל אותנו בשדה התעופה, מיהרנו ל-770 להגיע לפחות לחלק מההתוועדות".

כ"ק אדמו"ר זי"ע ידע שהם אמורים להגיע באותו ערב, וב'טייפ' של ההתוועדות, אפשר לשמוע לאחר שיחה החמישית (תורת מנחם) כרך לד סוף עמ' 321) קולו של הרבי ששואל: "אפשר איז דא דא שטיינמעץ ערגעץ? ... ניין! ... לאזאר אויך ניט דא?! ... מען ווייס ניט וואס טוט זיך מיט זיי? ... הא? ...". (תרגום: האם שטיינמעץ נמצא פה? ... לא! ... גם לאזאר לא נמצא פה?! ... האם יודעים מה קרה להם? ...).

ולאחרי שיחה הששית (תורת מנחם' שם סוף עמ' 324) עוד פעם שאל: "ער איז איצטער אויך ניט דא?!!" (גם עכשיו הוא עוד לא נמצא?!). וסיפר הרב לאזאר, שהם הגיעו ל-770 ממש בסיומה של ההתוועדות, מיד הם אמרו לחיים, וכ"ק אדמו"ר זי"ע אמר בשבילם עוד שיחה קצרה, ובכך נגמרה ההתוועדות.

[גירסא לא כל כך מדויקת של הנ"ל נמצא גם ב'בטאון חב"ד' תשרי-כסלו

תשכ"ד, גליון מס' 24 עמ' 22.]

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
27th of Sivan, 5723
Brooklyn, N. Y.

Mrs. Henia Yehudis Lazar
Via Dei Darbarigo 2
Milan, Italy

Blessing and Greeting:

I received your special delivery letter, in which you ask my advice in connection with the medical consultations which you had.

Needless to say, you ought to follow the advice and treatment of the doctor in whom you have the greatest measure of confidence, especially as this also happens to be a doctor who had been highly recommended to you. At the same time, if it is at all possible, it would be well to have the opinion and confirmation of a specialist in this field, of the same calibre, in order to act on the concurrent advice of the two specialists.

May G-d, the Healer of all flesh, Who works wondrously, grant that the treatment should be successful. Your activities as well as those of your husband to strengthen Chinuch Al Taharas HaKodesh will surely stand you in good stead.

I understand your sister is leaving for Milan, and by the time this letter will reach you, will have arrived already.

Wishing you a speedy and complete Refuo, and hoping to hear good news from you

With Blessing

Res. *Moshe Sussman*

ITALCABLE

Pr. LMS0974 ORB867 WUA730 ZI BROOKLYN NY 11 22-1347

PER LA RISPOSTA
TELEFONATE AL N. 8838

LAZAR BARBARIGO 2 MILANO

TF 209777

2239

TELEGRAMMA via Italcable via Italo Radio

1965 SET 28

Spazio riservato agli esponenti di ricevimento

BEMAANE LEMIVROKOI NITENO HORESHUS LINESIO TZELEICHO MAZKIRUS

COL 2

TELEFONATO
2032 SIGLA C/T

TELEFONO OCCUPATO
ORE 2012 SIGLA P/P

11/16/10/25/77

Il Governo Italiano e la Società Italcable non assumono alcuna responsabilità in conseguenza del servizio telegrafico.
Le tariffe « VIA ITALCABLE » e « VIA ITALO RADIO » sono uguali a quelle delle vie meno costose.

MOD. 100/M1-MLT/174-B

[התאריך מתאים ל: כ"ה אלול תשכ"ה]
במענה למברקו ניתנה הרשות לנסיעו צלחה
מזכירות

לאזאר מילאנא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, כ"א אדר"ש חשכ"ז
ברוקלין

הח"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' משה שי'

שלום וברכה!

במענה על הודעתו "במברק" אשר נולדה
להם בה למזל טוב,

הנה יה"ר מהשי"ת שיגדלה ביחד עם
זוג' תי' לחופה ולחופה ולמעשים טובים
מתוך הרחבה.

ידוע מכ"ק אדמו"ר (מוהרש"ב) נ"ע,
אשר מנהגנו הוא לאמר גם בלידה בה לתורה
ולחופה ולמעשים טובים, ע"פ מרז"ל (ברכות
יז' א) נשים במאי זכין באקרוי' כו' באחנוי'
כו' ונמדין כו'.

בברכה מזל טוב

ברכה ללידת אם החתן שתחיה.

לאזאר- מילאנא

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON

Lubavitch

770 Eastern Parkway

Brooklyn, N. Y. 11213

HYacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן

ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי

ברוקלין, נ. י.

ב"ה, י"ט סיון תשכ"ז
ברוקלין, נ.י.

הו"ת אי"א נו"נ עוסק בצ"צ
מוה' משה שי

שלום וברכה!

במענה על ההודעה אודות יום הולדת השלישי של בנם שלמה דוב פנחס שי, הנה מועתק לקמן קטע ממכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ ז"ע בנוגע למנהג ישראל זה. ויה"ר מהשי"ת שיגדלו ביחד עם זוג' תי' ואת כל ילדיהם שיחיו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך הרחבה.

ולהודעתו אודות יום הולדת שלו, בודאי נהג במנהג אנ"ש בזמן האחרון ביום ההולדת. ויה"ר מהשי"ת שתי' שנת הצלחה אצלו הן בגשמי' והן ברוחני' ויוסיף בלימוד התורה וקיום מצותי' מתוך הרחבה.

בברכה

וז"ל כ"ק מו"ח אדמו"ר.

...ובדבר גזירת השערות - אפשערעניש- הוא דבר גדול במנהג ישראל ועיקרו הוא בהתינוך והשארת פיא' הראש, ומיזם הגזירה והנחה הפיא' של הראש נהגו להדר להרגיל את התינוק בענין נשיאת ט"ק וברכות השחר וברכת המזון וק"ש שעל המטה. והשי"ת יהי' בעזרם שיגדלוהו לתורה ולחופה ולמעשים טובים מתוך פרנסה בהרחבה ובמנוחת הדעת בגשמי' וברוחני'.

הפ"נ יקרא בעת רצון על ציון כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ROMA

Mod. 30 - Ediz. 1964-65

L'Amministrazione non assume alcuna responsabilità circa le conseguenze del servizio telegrafico.

La via di consegna nel meridiano corrispondente al tempo dell'ora standard imposta a costanti orari, il giorno al dopo il scoppio del tempo di viaggio corrisponde quello del luogo di arrivo quello della posta e l'ora di arrivo.

MODULATO
Tassa
EL

1968 DIC 6 6 0 56

19... ore
Ricevuto il

Per circuito, El.

109

PROVENIENZA

NUM. PAROLE

DATA DELLA PRESENTAZIONE
Giorno e mese Ore e minuti

Via e indirizzi
eventuali d'ufficio

Roma - Int. Poligr. Stato V.G.

LMS19 VPA555 SYA698 CD SY VFD086 INTL PD K BROOKLYN NY 16 5

OEMAANE LMIVROKOITIHUYEN KOL HANEEIOIS BESHOO TOIVO UMUTZLACHAS
MENACHEM SCHNEERSON.

[התאריך מתאים ל: י"ד כסלו תשכ"ח]
במענה למברקו, תהיין כל הנסיעות בשעה טובה ומוצלחת.
מנחם שניאורסאהן
סיפר הרב לאזאר: "לקראת חופשת החורף הוזמנתי לבוא לכמה ערים באירופה כדי להתוועד, כתבתי על כך לכ"ק אדמו"ר זי"ע וביקשתי ברכה, וזה נתקבל במברק".

לאזאר - מילאן

מוכירות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליוזבאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN, N. Y. 11213

ב"ה ד' כסלו תשכ"ט
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ זכו'
מוה' משה ש.

שלום וברכה!

במענה למברקו נידון ההצגה שקיבל מויען
בבקשתם שיבקרו אותם, הנה בכלל כדאי שיקבל ההזמנה
לנסוע.

נידון הוראה - יפעול כפי המצב שיראה אחר
על אחר (אבל כמובן לא להבטיח שבודאי ימצאו אברך
זכו')

בברכת הצלחה מרובה זכט"ס

Handwritten signature
הרב ח.מ.א. חדקוב

TO: LUBAVITCH
770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN, N. Y. 11213
RECEIVED

מוכרזות
כ"ק אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א שניאורסאהן
ליובאוויטש

SECRETARIAT of RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
the Lubavitcher Rabbi

770 EASTERN PARKWAY • BROOKLYN, N. Y. 11213

ב"ה, כ"ח מנחם אב חשב"ט
ברוקלין, נ.י.

הו"ח אי"א נ"נ עוסק בצ"צ וכו'
מוה' משה שי

שלום וברכה!

מר צימפל שי' העביר לנו את בקשתו של מר [redacted] שיהיו ממילאן, נידון בנם [redacted] שי', בהיותם מודאגים להנהגתו שנראית להם למוזרה, ואף שרוצה לעלות בקיום המצוות בעצמו והשפעתו על הזולה, אבל - לפי דאוח עינם - מרבה ללכת בקצה האחד ומזניח ע"ז את לימוד התורה, עד שאינו רוצה להמשיך לימודיו בישיבה וכדומה.

ובאשר, כפי הנראה, השפעתך גדולה עליו, הנני לבקשתך להודיענו עד כמה צדקו חוריו שיהיו בהשערתם, ובאם כן - נא להסביר לו כי דרך הנ"ל דרך של תהו, כי את כל ענינים דקדושה יש להלביש בכלים המתאימים ע"פ חורתנו הקדושה. ויכול אתה, לפי הצורך, גם להודיעו שע"פ ההוראה שקבלת מכאן עליו להמשיך ללמוד בישיבה.

במח חודיענו מהנעשה בזה, ות"ח למפרע.

בברכת כמ"ס

הרב ח.ס.א. חרקוב

נ.ב. בנוגע לרצונם של הנ"ל שבנם שי' ילמד ב" [redacted], כדאי לדעת אם בזמן האחרון לא נעשה בהם השינוי שילמדו נערים ונערות יחד. כי עברה השמועה שיש שמתכווננים לעשות זה אבל טרם נודע לנו אם בא הדבר לפועל. ומובן מאליז שאם אמנם נכון נעשה הדבר הזה - היינו תערובות - אין מקום לשלוח את הנער למוסד כזה, ויש לבחור אז עבורו מוסד מתאים יותר.

הגאון הראגאטשאווער, בעל 'צפנת פענח', מזמין אחד מידידיו הרבנים לחתונת "פרי צדיק" ה"ה כ"ק אדמו"ר זי"ע

הגאון ר' יוסף ראזין (תרי"ח–תרצ"ו) רבה החסידי של דווינסק, הראגאטשאווער, בעל ספרי 'צפנת פענח', היה "גדול המשיבים שבדור, לאסלפים ולרבבות נתפזרו תשובותיו. דרכו היה להשיב לכל שואל, בין אם הוא רב היושב כסא למשפט ובין אם הוא צורב ובן-ישיבה. בכל יום ויום היה משיב על כמה מכתבים בדברי תורה... הוא החשיב את התשובות בכתב לגדר של תלמוד תורה"¹.

הגאון היה מתכתב בקביעות, לפעמים אף כמה פעמים בשבוע, עם ידידו הגאון ר' אברהם דימאנט אב"ד יורבארג (פלך קאוונא שבליטא). הם היו מחליפים בדרך כלל גלויות, ולפעמים מכתבים יותר ארוכים. מכתבים הללו היו מלאים דברי תורה, אבל גם מילי דבדיחותא וכיו"ב, הכל עם בקיאות עצומה של הפניות למקומות שונים בתלמודים, ברמב"ם ובדברי הפוסקים.

לדוגמא כתבו אחד לשני: אתמול לא יכולתי לכתוב כי הייתי במחלה המבואר במסכת בכורות עמוד פלוני. וצ"ע למה הרמב"ם כותב בענין זה כך וכך. וע"ז השני היה עונה: בשביל להתרפאות כדאי להשתמש בתרופה הנזכרת במסכת שבת עמוד פלוני. ועוד כיו"ב. מכל זה אפשר להבין שהרב דימאנט היה גאון בקנה מידה שהתאים לראגאטשאווער.

*

הרב דימאנט "נולד תרכ"ג לאביו מוהר"ר אשר ז"ל שהיה מופלג בתורה ויראה, נסמך להוראה מהגאון הריא"ס זצ"ל מקאוונא ומהגאון ר' יוסף דובער הלוי זצ"ל מבריסק. ובשנת תרנ"א נתמנה לרב בק"ק יורבארג. יש בידו בכתובים ומסודרים לדפוס הספרים האלה: א) 'באר אברהם' על יד החזקה וספר המצות להרמב"ם ז"ל, ובסוף הספר הגהות על הש"ס ועל הר"ש בסדרי זרעים וטהרות, וקונטרס 'בינה במקרא' ברורי נוסחאות בתנ"ך, והגהות על הספר 'מורה נבוכים' והכוזרי. ב) שני חלקי שו"ת 'אבן שוהם'. ג) 'פנים מסבירות' על דרוש"².

בן עירו כותב עליו³: "ר' אברהם דימאנט היה גדול בתורה ובחכמה. חריף ובקיא. יום ולילה היה שוקד על תלמודו, לומד וחוקר. היה בר אוריין ובעל כושר הסברה. יהודים ביורבורג שתו בצמא את דבריו, כיבדוהו והעריצוהו. הרב נתחבב על הציבור בנועם הליכותיו, ולא היה איש בקהילה שלא התייחס אל הרב ביראת כבוד. הוא היה לבוש תמיד בקפידה, ובמראהו עורר הדרת כבוד ויקר... הרב ידע כי בקהלו יש אנשים בעלי השכלה גבוהה וגם 'עמך', והוא ידע לכוון את דבריו אל הציבור הרחב. הרב, בתבונתו הרבה... חיפש תמיד את שיטות ההסברה הנאותות והיותר משכנעות את כלל הציבור. הרב דימאנט לא נזף אף פעם בציבור, לא הטיף לו מוסר ולא הפיל עליו מורא, אלא הצביע על החיוב שבאמונה ועל אושרו של האדם החי ע"פ ההלכה ומסורת האבות. תמיד ידע להדגיש את היפה והמועיל לאדם, כי היה אוהב אדם ומאמין באדם כי טוב... נפטר אור ליום ב', כ"ד אדר ב' ת"ש... בני-בליעל החריבו בחלוף שנה לאחר מותו את קהילת יורבורג".

¹ הגרש"י זיין, 'אישים ושיטות' עמ' 130.

² שמואל נח גאטליב, 'אהלי שם', פינסק תער"ב, עמ' 93.

³ 'ספר הזיכרון לקהילת יורבורג-ליטא', ירושלים תנש"א, עמ' 345-344. שם מופיע גם תמונתו.

*

הרב דימאנט הרבה לפרסם מדברי תורתו בקובצים וכתבי-עת שונים שיצאו בימיו, מ'בית ועד לחכמים'⁴, שיצא לאור בעיר סאטמאר שבהונגריה, ועד ל'שערי ציון'⁵, שיצא לאור בירושלים. וכן התכתב עם גדולי תורה⁶.

לצערנו רק קצת מאד ממכתבי הראגאטשאווער אליו נשארו בידינו⁷, ומתוך מכתביו אפשר ללמוד מעט ממה שכתב הגאון אליו. באחד ממכתביו⁸ הוא אף מצטט: "הגאון פאה"ד ר' יוסף ראזין נ"י הרב דדווינסק כתב לי...". אבל ממכתבי הרב דימאנט נשארו בערך 500 גלויות ומכתבים, מתוך ארכיון הגאון שהגיע לניו יארק. אני בעצמי ראיתי בידי הרה"ג רש"צ שליט"א כמה עשרות מהם, וממנו קיבלתי את המכתב שמתפרסם בזה.

*

בין אלו שהתכתבו עם הגאון הראגאטשאווער היה גם כ"ק אדמו"ר זי"ע מליובאוויטש, שמאז היותו כבן עשרים היה מתכתב אתו בדברי תורה בנושאים הלכתיים שונים.

המכתב הראשון שהגיע לידינו הוא מט"ו טבת תרפ"ה⁹, ובו מפלפל הרבי באריכות במכתבו של הגאון, בדין טריפה שנתרפאה האם חוזרת להכשירה. והגיעו לידינו עוד מכתבי תורה שהרבי כתב אליו בכ"ב שבט תרפ"ח¹⁰; כ"א אדר תרפ"ח¹¹; אמצע כסלו תרפ"ט¹²; ז' מנחם-אב תרצ"ב¹³; כ"ז מנחם-אב תרצ"ב¹⁴. כמה מתשובות הגאון למכתבי הרבי גם הגיעו לידינו¹⁵.

הקשר שבין הרבי להגאון היה לא רק קשר בכתב, אלא גם קשר אישי, וכפי שהתבטא הרבי עליו: "הכרתי אותו... הייתי יוצא ובא אצלו..."¹⁶. ובאחד המכתבים אל הגאון הרבי מזכיר לו נושא מסויים "שהתחיל לומר ברכבת ולא סיים"¹⁷.

מהמכתב שמתפרסם כאן לראשונה (אות ו) מתגלה עוד מעט מהקשר האישי שביניהם והחביבות שגילה כלפי הרבי, עד שבמכתב להרב דימאנט, שכתב בימים שלפני חתונתו של הרבי ביום י"ד כסלו תרפ"ט, הזכיר את החתונה וגם הזמין אותו "לחתונת פרי צדיק נ"י לקים מצות כיצד מרקדין".

הגאון גם קישר את זה "עם ריקוד י"ט כסלו". וזה מגלה פן נוסף בדמותו החסידית של הגאון¹⁸, עד כמה חשוב היה בעיניו יום י"ט כסלו, יום הגאולה של אדמו"ר הזקן בעל

⁴ ראה לדוגמא שנת תרפ"ד חוברת טז עמ' ג, ב; חוברת יח עמ' א, ב, ועוד.

⁵ שנת תרפ"ח סי' יח, סי' ל.

⁶ ראה לדוגמא שו"ת 'משנה שכיר' חו"מ סי' כז; 'ספר זכרון' להגאון ר' שלמה שמשון קרליץ עמ' קצו-קצח.

⁷ ראה לדוגמא שו"ת 'צפנת פענח', ירושלים תשכ"ה, סי' מו, נג, נד, נז, סט, קה; שו"ת ח"א סי' קב-קג.

⁸ 'אגרות לראי"ה' סי' רמ אות ג.

⁹ 'אגרות קודש' חלק כא עמ' א-1.

¹⁰ 'רשימות' חוברת לג עמ' 4-7.

¹¹ 'אגרות קודש' חלק א עמ' א-ב.

¹² 'רשימות' חוברת קנט עמ' 8-14.

¹³ 'אגרות קודש' חלק א עמ' יד.

¹⁴ 'רשימות' חוברת קד עמ' 10-11.

¹⁵ 'רשימות' חוברת לג עמ' 12-16; חוברת קד עמ' 3-8; חוברת קנט עמ' 15-23.

¹⁶ 'שיחות קודש' תשל"ח כרך א עמ' 603.

¹⁷ 'רשימות' חוברת לג עמ' 7.

¹⁸ את דמותו החסידית של הגאון הראגאטשאווער כבר תיאר בארוכה הרב הסופר יהושע ז"ל מונדשיין במאמרו 'פענח רזא',

ה'תניא', הנקרא בפי חסידי חב"ד "ראש השנה לחסידות".
הגאון גם "חבר חרוז יפה אף נעים" לכבוד המאורעות הנ"ל, אמנם הרב דימאנט
נסתפק ה"אם לכבוד החתונה או לכבוד החג די"ט כסלו".

*

את המכתב המקורי של הרב דימאנט הגיע אלי לפני כמה שנים מהרשמ"צ הנ"ל, שידוע
כבקי נפלא בכתבי-יד של רבנים ואדמו"רים. אמנם משום-מה לא יכולתי לאתרו בין
ניירותי. בהשגחה פרטית באמצע ההכנות לחתונת בני היקר התמים נחמן שי' הוחזרה
לי אבידתי בס"ד, ועל כן זה מתפרסם עכשיו לראשונה לכבוד יום שמחתו. וברצות ה' זה
ישולב בספרי 'השנים הראשונות' חלק א, שיצא לאור בקרוב.

יום ה' וישלח ט"ז כסלו תרפ"ט יורבארג.

לכבוד הגאון האמ[ני]תי שר התורה רשכבה"ג כקש"ת מהור"ר יוסף ראזין נ"י הרב דדווינסק

שוכטו"ס.

אחדשה"ט כראוי להדר"ג נ"י קבלתי מכתבו מיום ב' שבוע זה.

(א') השמטה למכתבי מיום א' וישלח. יל"ע בדברי מו"נ ח"ב פ"י שהביא מר²⁰, ד' חוקין של הסולם²¹ עם ד' מחנות של מלאכים, והם כנגד ד' כדורים כדור פורח וכו'²², דהא בפט"ו ח"א כ"כ שמלאכי אלקים שבחלום יעקב ר"ל הנביאים ועולים למעלה להשכיל ואח"כ יורדים להנהגת העולם. וע' בפתיחת המורה ענין הסולם.

(ב') אני שאלתי ושואל²³: היתכן לאמר שמותר לאדם לכוש בשבת מלבושין ובטלים לגופו²⁴, בין בגדים שלו ובין של חברו, ואסור ללכת בהם חוץ מתחום המלבושים²⁵ זה תימא.

(ג') מש"כ מר דבגדים שלחברו אינם בטלים לגבי גופו, א"כ יתחין[ב] עליהם משום הוצאה, וכן לגבי בית המנוגע הכל שוה בגדיו או בגדי חברו (וכן לענין משכב הזב כמוש"כ תוס' ב"ק ס"ו ע"ב ד"ה דגזל).

ואני ארים כשופר קולי ואקרא: הולך אדם בבגד חברו שאול או גזול וא"ח [= ואינו חייב] משום הוצאה ויִאָסר באיסור תחומין, לא יהי' תחומין חמירי מהוצאה דשבת ד' אמות, כיון שאין בבגד לְבוש על גוף האדם הוצאה אין בו תחומין.

(ג') הגע עצמך, הרי במקום שאין איסור הוצאה שם אין איסור תחומין, כמו הימים והנהרות והכרמלית, כמובא בתשובת רבינו שבה"ה וכ"מ ברפכ"ז מה' שבת [ה"ג], וכל תחומי כרמלית הכל מדרבנן, וכהסבר רבינו שם בתשובה שבכ"מ, שלא יתכן שהמעביר על פני ה[מ]ים פטור והמהלך ילקה. כן אשאל היתכן שהלובש בשבת בגדיו לבוש על גופו פטור ומותר, וילקה משום מוליך בגד חוץ לתחום הבגד. (ולא יועילו דברי המאור ומלחמות עירובין נ' שהביא מר) – הקושיא במקומה עומדת כמו חומת נחשת וברזל ולא תמוש ממקומה לע"ע. ואולי חומרא בעלמא מדרבנן. ולולא מסתפינא הו"א כי ר"ל בביצה ל"ז²⁶ ובכל הראשונים שם להוליך החלוק בידו או על כתפו לבית המשתה ולבית המדרש,

¹⁹ מספר סידורי זה נוסף על המכתב בכתב-יד אחר. אולי זה מספר האגרת שהחליפו ביניהם שני הגאונים.

²⁰ ב'מורה נבוכים' שם הביא שבמדרש ר' תנחומא "אמרו כמה מעלות היו בסולם ארבע... ובכל המדרשות מזכירים כי ארבע מחנות של מלאכים הם... כי מלאכי אלהים אשר ראה עולים ויורדים היו ארבעה לא יותר, שנים עולם ושנים יורדים..."

²¹ בבא בתרא נט, א: היכי דמי סולם המצרי, אמרי דבי ר' ינאי: כל שאין לו ארבעה חווקין.

²² ראה גם 'צפנת פענח' על ה'מורה נבוכים' (נדפס אחרי ספר דברים) עמ' שפט שכותב בענין זה.

²³ בקשר לדין המבואר במס' ביצה, המובא לקמן אות ג.

²⁴ ראה חולין עא, ב תוד"ה למאי הלכתא: "...בגדים שהוא לבוש בטלים אגביה, ומכחו בא להם הטומאה".

²⁵ כשם שאין אדם רשאי להלך בשבת וביום טוב אלא אלפים אמה לכל רוח, כך כליו ובהמתו אין יכול שום אדם להוליכם חוץ אלאלפים אמה של בעליהם" (שו"ע או"ח ס"ו סצו ס"ג).

²⁶ הכוונה למבואר במשנה שם לו, א: כלים המיוחדין לאחד מן האחין שבבית, הרי אלו כרגליו. ושם ע"ב: תנו רבנן, שנים ששאלו חלוק אחד בשותפות, זה ילך בו שחרית לבית המדרש וזה ליכנס בו ערבית לבית המשתה, זה ערב עליו לצפון וזה ערב

וע"ש ברש"י בביצה ד"ה [...] ²⁷.

(ד') קטנתי מכל התוארים שתארני מר²⁸, ותרדא²⁹ דג' מקומות בש"ס בב"ק ק"ה³⁰ וש"נ, וכבר כתב מר זהו אשתומא³¹ בחולין פ"ד ע"ב (זה חדש עתה).

(ה') בחלומי והנה מאה חזנים עם מאה מקלות של [...] בידיהם להכות בפולסי דחגיגה ט"ו ע"א³² יומא ע"ז ע"א ב"מ מ"ז ע"ב ובפנדי דב"ק כ"ז שהביאם מר³³ – ואיקץ והנה חלום – אולי ר"ל מר כן: גם א"נ דכתותי מכתת והדפנות והסכך שבורים רצוצים וכתותים גם אז כשרה הסוכה מהם, וגם א"נ דכנשרפים הם – גם באפר מותר לעשות דפנות וסכך רק בעפר פוסל הר"ן סוכה דף ט"ו ע"א משום דאינו גדולי קרקע, ואלי לזה כו[ו]ן מר. וכל זה אינו שוה.

(ו') ת"ח למר שמזמנני לחתונת פרי צדיק נ"י לקים מצות כיצד מרקדין וכו' עם ריקוד י"ט כסלו (לשון מר) וחבר מר חרוז יפה אף נעים, ואיני יודע אם לכבוד החתונה או לכבוד החג די"ט כסלו.

(ז') מש"כ מר משם דורשי רשומות³⁴ שלעתיד תהי הלכה כב"ש – הנה מר תמיד בשיטת הרמב"ם, ולרמב"ם בס"ה [=בסוף הלכות] מלכים [פי"ב ה"ב] וה' תשובה [סוף פ"ט] לא יהי' שום שינוי לע"ל ובפרט בדיני התורה, ח"ו שישתנו. וכבר האריכו המפרשים בדברי הירוש' פ"ק [ה"ה] דמגילה בענין ביטול הנביאים והכתובים וכו', וברמב"ם וראב"ד ספ"ב מה' מגילה והדברים עתיקים. וכ"כ [=וכבר כתבת] למר בענין הלוי'ן איך שהשתבש בעל קרבן העדה בירוש' ספ"ט דשבת ולא הבין את הירוש' שם³⁵ ולא את המדרש, והלוי'ן טהור הוא³⁶ וטהור יהי ואין כל חדש ושנוי בתורה. (אחכה ע"ז לתארי³⁷ אות ד' ואות ה')³⁸.

המשך יבוא.

ידידו הדוש"ת

אברהם דימאנט

עליו לדרום, זה שערב עליו לצפון – מהלך לצפון כרגלי מי שערב עליו לדרום, וזה שערב עליו לדרום – מהלך לדרום כרגלי מי שערב עליו לצפון.

²⁷ איני יודע לאיזה רש"י הכוונה.

²⁸ נראה שמתוך ריתחא דאורייתא קרא עליו ה'צפנת פענח' כמה תוארים לגנאי המוזכרים בגמרא. ראה לקמן אות ה וסוף אות ז.

²⁹ בכריתות יח, ב פרש"י: "תרדא – שוטה לשון אחר עצל. בכבא מציעא כ, ב פירש: "תרדא – משועמם". ואילו בזבחים כה, ב פירש: "תרדא – שוטה בהול".

³⁰ ופרש"י: "תדורא – אין לב". ובימסורת הש"ס' שם ציין למה שפירש רש"י בשאר המקומות, וכבהערה שלפני זה.

³¹ ופרש"י: "אישתומא קאמר – דבר תימה הוא אומר".

³² אמר רבי יוחנן: באותה שעה הוציאו לגבריאל מאחורי הפרגוד, ומחיוהו שיתין פולסי דנורא.

³³ גם כאן מרמז לדברים שכתב אליו הגאון מתוך ריתחא דאורייתא, בענין 'כתותי מיכתת שיעוריה' (סוכה לה, א). אולי בקשר לכשרות סוכה שנבנית משל אשרה ושל עיר הנדחת.

³⁴ הובא ב'לקוטי תורה' פר' קרח (נד, רע"ג) בשם פירוש 'מקדש מלך' על הזהר (ח"א יז ב) המביאו בשם האר"י ז"ל. וראה בארוכה בקובץ 'אור ישראל' גליון סג עמ' רז-רכו ובספר 'מות המשיח בהלכה' להגרא"י גערליצקי (ח"א סי' נו).

³⁵ ראה גם פירוש הרידב"ז ו'שירי קרבן' שם.

³⁶ וכדברי רבי יוסי בן דורמסקית בבבלי חולין סז, סע"ב.

³⁷ ראה לעיל הערה 28.

³⁸ ראה 'צפנת פענח' (כללי התורה והמצוה ח"ג אות קמח): "...דגמ' דילן ס"ל בחולין דף ס"ז ע"ב דלוי'ן דג טהור הוא... ובירושלמי ספ"ט דשבת מבואר דטמא הוא..." עיי"ש מה שביאר בזה.

יום ה' אילול ט"ז סיון תשס"א

הגאון הנכבד הרב משה שניידמן
בית המדרש הגדול ישיבת חסידי חסידי
ירושלים

אשר נתת לנו ה' אלהינו
(א) ה' אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
ה' אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו

ה' אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו

ה' אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו
אלהינו אלהינו אלהינו אלהינו

לע
אולם בארבעה עשר, אל. הוא אומרת

אשר מבינה זאת להטות כן אמן
בשבילי שכללם חזקה יתן לה אומרת ;
(ג) הנה יצאנו, הנה יצאנו אלך יצאנו
הוציאה אלך אמן אשר ואלו כן הוסיף
אין וצדקה ופטרות כענין חלש ורע
לדעה יפה עשה מן אלהן ולא אלה
כענין הם אפסוק ופטרות כענין
המשפחה של יוסף אבינו (אין זה חלש ורע
וההפך יורה, כולל היושן האלף לאלף
אלף שאלו פטר אומרת אומרת אמן
בזמן חלש אומרת פטר (ואין זה חלש ורע
ואומרת אומרת אמן אומרת אמן - חלש ורע
במקום אומרת אמן אומרת אמן
אמן אומרת אמן אומרת אמן
אין זה חלש אמן אמן אמן אמן
הוא אמן אמן אמן אמן אמן אמן
אין זה חלש אמן אמן אמן אמן
(ג) חלש אמן אמן אמן אמן אמן אמן
אמן אמן אמן אמן אמן אמן אמן
אמן אמן אמן אמן אמן אמן אמן
(אין זה חלש אמן אמן אמן אמן)

(ה') כחולמ'אברה גאה חלע יע ג'ה זקלא
 על קיבוט אפ'א ע'ט'י צח'ג'ה ס'ז'א ז'א
 ע'ז'א ג'ה ג'ה א'ה'א פ'ה'ז'ג' ו'ג'נ'א'ו צ'ק' כ'
 לפ'ט'ע יע - א'ז'ק'ל א'כ'ה ח'ז'ג' - ז'א
 ג'א ז'א כ': א'ה'ת צ'כ'מ'ת ז'כ'ת
 א'ב'צ'נ'ת א'ה'ס'ק ז'ז'ז'ת כ'צ'כ'מ' ו'כ'מ'ת
 א'פ'א'ה' כ'ז'ה ח'ס'ע'ל א'ז'ע , א'ז'ק' כ'
 צ'כ'מ'ע'ל ע'ל - ז'מ'א'כ' ז'א'ז'ת א'ז'ת
 צ'כ'מ'ת א'ז'ק' כ'ק' ז'ז'כ'ר ס'א'ל ח'ז'ן ס'ע'ל
 ע'ל ס'ז'ר'א א' ח'ל'ע ז'ז'ת ז'ק'ל'ת ז'ק'ל'ת
 א'ז'ת א'ז'ה כ'ן יע . ז'ל ז'ה ס'מ'ת
 א'ז'ה .

(א) ז'ה'ז'ת ז'מ'ז'מ'ת א'ז'ת כ'ז'ו צ'כ'ק' ז'
 א'ז'ע ז'כ'ר כ'ז'ו ז'ק'כ'ת ע'ל יע ז'ק'ל'ת
 ז'ה' כ'ז'ל (ז'ע'ן ז'כ') א'ז'ת יע ז'ז'ז' יע ז'ז'ן
 ז'ז'ע ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ל ז'ז'ת ז'ז'ת
 ז'ז'ל ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ל .

(ז') ז'ז'ע יע ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ל ז'ז'ל ז'ז'ל
 ז'ז'ז'ל ז'ז'ל ז'ז'ל - ז'ז'ה ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת
 ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת
 ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת
 ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת ז'ז'ת

3 המצב דפני הנוס' בן זמננו זמננו
 הנוצריאליזם הפסיכי של ופן דפן
 והלך ספס מ'ה אלוקה הפסיכומטרי 4
 וכן אדם צמח הלוקה הפסיכומטרי
 של הפסד דם הפסד הפסד הפסד
 דמיון ספס בלתי נלתי הפסד הפסד
 הנינוס אלוהים הפסד הפסד הפסד
 טהור דם וטהור יהי הפסד הפסד
 ואלו קמורה, אדם מ'ה הפסד הפסד
 (אדם מ'ה)
 הפסד הפסד

זיבא הפסד
 הפסד הפסד